

GAZETA LWOWSKA

We Srodę

N°. 10.

24. Stycznia 1821.

Wiadomości kraiove.

Z Wiednia d. 12. Stycznia. — Wiadomości z Laybachu z d. 7. Stycznia zawierają co następuje: NN. Cesarstwo Jchné przybyli tu wczoray o godzinie wpół do trzeciéy po południu w pożądanem zdrowiu, i wysiedli do domu gubernialnego zwanego Zamkiem. — Cesarz Alexander przybył tu dzisiay o godzinie trzeciéy po południu, i wysiadł do domu Biskupiego. Obadwa Monarchowie zrzekli się wszelkich obrzędów w przyymowaniu; stosownie więc do tego, woysko nie występowało. Król Jmć Oboięy Sycylii, który tu na d. 6. miał przybydż, wstrzymany został przez wielkie śniegi spadłe w Appeninach, i przepędził dwa dni w Caffaggiolo pałacu letnim W. Xięcia Toskańskiego. Dnia 2. przybył do Mantui, gdzie przyięty był przez Arcy-Xięcia Wice - Króla i Władze Lombardyjskie z największemi honorami. Dnia 3. nocował Król w Vicenza, 4go w Conegliano, 5go w Udine a 6go w Gorycyi, 7go przypędzi noc w Adelsbergu, a 8go przybędzie do naszego miasta. (Podług późniejszych wiadomości zjechał w istocie na d. 8. do Laybachu.) — N. Pan nasz wyiedzie naprzeciw niemu do Wyższego Laybachu. Z osób dyplomatycznych oprócz Ministra Spraw Zewnętrznych Xięcia Metternicha przybył własnie teraz do Laybachu Hrabia, d' Anglié, Królewsko - Sardyński Poseł na Dworze Angielskim ze szczególnem zleceniem. Podług pewnych wiadomości przybędą tutaj Deputowani wszystkich Dworów Włoskich.

Z Wiednia d. 30. Stycznia. — Dnia wczorayszego spalono znów publicznie 10 milionów pieniędzy papierowych w domu do tego przygotowanym na stoku przy bramie zwaney Stubenthor.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

List z Rio de Janeiro z d. 28. Października r. z. donosi, iż bryg wojenny Hi-

szpański Achill, na którym się Kommissarze Hiszpańscy przeznaczeni do Buenos Ayres znaydowali, stoi ieszcze tamże na kotwicy, i że niewiadomo, kiedy ciż udadzą się na miejsce swego przeznaczenia. Przesłali oni tymczasem odezwy Królewskie do różnych muniypalności i osób w osadach, i takim sposobem odezwy te umieszczono w gazetach Buenos Ayreyskich. Kommissarze ci mają mieć upoważnienie przyrzcć Amerykanom południowym opiekę Króla pod rękoinnią Konstytucyi Hiszpańskiej; atoli sposób z jakim postąpili w tey mierze, nie każe spodziewać się szczególnie pomyslnego skutku.

Hiszpania.

Gazety Paryzkie zawierają następujący wyiątek y listu pisanego z Madrytu pod d. 21. Grudnia: »Na wieść, która się rozeszła w początkach tego miesiąca o przeczyszczeniu (epuration) urzędników, czyli rażey o oddaleniu wszystkich osób, będących w podeyrzeniu, że nie są przychylnie do nowego systemu, lub że na zaprowadzeniu takowego patrzą obojętnie, zebrała się znaczna liczba liberalistów ze wszystkich prowincyy do Stolicy, oblegają oni biura Ministrów, żądają umieszczenia, i tak, iż ieżeliby wszystkich zaspokoić trzeba, mimo uwolnionych przez przeczyszczenie (epuration) urzędów, potrzebaby przynajmniej drugie tyle utworzyć. — Przemagająca coraz bardziéy swawola mówców w klubie, ich upór, z jakim staraią się poduszczać pospółstwo nie tylko przeciwko Magnatom, lecz przeciwko wszystkim, co tylko mają prawo do uszanowania, rozprawy ich z dołączonemi pogróżkami i. t. d. zmusiły już wiele znakomitych rodzin, które majątkiem lub swoją godnością były zaszczytem Madrytu do opuszczenia stolicy. Wstrzymane roboty, rozpoczęte w pałacach Magnatów lub w ich letnich mieszkaniach położonych blisko Stolicy stały się powodem, że niezliczone mnóstwo robotników różnego rodzaju będących bez zatrudnienia, wystawione iest na ucięcie pieniędzmi tych, któ-

rzy tęg massy ludu będącý bez sposobu do życia użyć chęć ku wyprawdzeniu swych bezbożnych zamiarów. Jak wiele przekleństw spadnie niebawem na głowy nierozsądnych, którzy wiedąc Hiszpanią do rewolucyi, pochlebiali sobie przytém, że według upodobania wstrzymają bieg oney!»

List z Irunu z d. 18go Grudnia (umieszczony w Dzienniku Paryzkim) wyraża: »Położenie Państwa naszego codzien pogorsza się przez duch opozycyi, który objawia się prawie we wszystkich Prowincyach przeciwko nowemu porządkowi rzeczy. W Asturyi i Galicyi zbrojne kupy roznoszą postrach po kraiu; ściągani uciekają w góry, gdzie zawsze mają schronienie. W Arragonii i Królestwie Walencyi skryte panuje zburzenie, rozniecają obawy o porządek publiczny. W Andaluzyi pomnaża się liczba przemycających towary i zbiegów, którzy się z tamtymi połączyli; środki użyte do ich wygubienia nie są dostatecznymi. Mówią o wygnaniu wielu członków wysokiego Duchowieństwa, których znany jest opór przeciwko nowemu porządkowi rzeczy; pomiędzy tymi wymieniają wielu Biskupów.

Xiążę Infantado wygnany z Madrytu udać się miał na Iwikę, jedną z wysp Balearskich.

Wielka Brytania i Irlandyia.

Z Londynu dnia 29. Grudnia. — Mówią, że Lord Harrowby złożył Urząd Prezydenta Rady. — Xiążę Leopold odwiedził Królowę Jmóść przedwczora i bawił u nię dwie godziny. — Lady Davy, małżonka nowego Prezydenta Król. towarzystwa nauk dała pierwszy wieczór w Poniedziałek,

Nowe wybory w Radzie, Gminney Londyńskiej wypadły prawie wszystkie na stronę Radykalistów. Kogoż to zadziwi, wyraża Monitor Angielski, ieżli się zastanowi, że Lordmajor i Szeryfowie sami są Radykalistami!

Francyia.

Król przyymował na d. 28. Grudnia w sali Tronowej wielką Deputacyję Izby Parów, która złożyła Jego Królewskiej Mości Adress uchwalony przez Izbę. Kanclerz jako Prezydent Izby, odczytał go; brzmienie iego jest następujące: »N. Panie! Wierni Twoi podani Parowie Francyi, przynoszą do podnóżka Tronu W. Królewskiej Mości hołd uszanowania, swojej przychylności i miłości. Wszyscy czuli W. Królewskiej Mości cierpienia, wszyscy dzielą Jego radość. Żałoba Demu

W. Królewskiej Mości rozszerzyła się po całej Francyi, dzień szczęścia stał się dla nię uroczystością. Zdaie się, iż Opatrzność od dziewięciu wieków czuwa szczególniey nad tym dostojnym domem, ięy to jest troskliwością utrzymać go wtedy, kiedy zagrożony iest upadkiem. Iuż to niepierwszy raz, że Opatrzność ta cudownemi dobrodzieystwy rozmnazała rod Henryka IV. i Ludwika XIV.; a toli wpływ ięy nie był nigdy tyle widoczny? Obok trunny, przy której opłakiwaliśmy Xięcia, tak wielkiego na łożu śmiertelnym, stawia nam kolebkę z dzieciem Królewskim, którego narodzenie objawiły nam bohaterkie cnoty matki iego. Dziecie to dane nam od Nieba, pochodzące z tak drogiey krwi będzie wzrastać ku sławie Francyi i szczęściu naszych potomków pod okiem W. Królewskiej Mości i przy błogosławienstwach naszych. — Pokóy wewnętrzny i nasze przyjaźne stosunki z różnymi postronnymi Mocarstwy utwierdzają nanowo nadzieie nasze i bezpieczeństwo. Europa widzi nas po tylu burzach spokojnych; zaszczytem było to dla Francyi, żeś nas W. Królewską Mość obdarzył Konstytucyją, tak, iak złożona teyże przysięgą przez Naród, iest dziełem dobrej woli. Czas, którego biegu wyprzedzić, ni wstrzymać potrzeba, rozwinieciem dobrodzieystw naszych nowych urządzeń, coraz bardzieję nas do nich przywiąże. Wszystko każe się spodziewać, (są to własne wyrazy W. Królewskiej Mości), iż odmiany w systemacie wyborowem sprawią te korzyści, które sobie W. Królewská Mość po temże obiecywałaś. Znane iest istotne Francuzów zdanie; zgromadza one w koło W. Królewskiej Mości większą liczbę zastępców i to-maczów; doświadczona gorliwość Izby broniąc wolności Narodowych utrzymywać będzie zawsze prerogatywy Tronu. Kierunek ducha publicznego zgadzać się będzie więcej i pewniey z zasadami Monarchicznymi, pierwszą podstawą Konstytucyi. Obyczaje nasze zgodzą się z naszymi prawami; wpływ obojga umorzy ostatnie szlady bezprawiów. Rząd stały, broniący zarowno każdego prawa i korzyści nie obawia się buntowniczych i szalonych zamiarów. Naród, żądający porządku i pokoju wie dobrze, iż oboie znaleźć tylko może pod berłem swojego prawego Króla. Nie była nigdy widoczniey moc Tronu wsparta na przychylności poddanych. — N. Panie! Izba Parów pozostanie zawsze wierną tym zasadom, która W. K. Mość wyrzekłes i poleciles. Za-
wsze obierze ona za swojego przedwodnika umiarkowanie, tak potrzebne po wielkich

politycznych wstrząszeniach. Uniarkowanie utwierdza władzę a gdy jest rozumnem użyciem siły, zyskuje dla władzy owej uszanowanie. Stosując się stale do tego systemu zobaczymy coraz bardziej polepszający się stan publicznego kredytu i kunsztów. Z pociechą słyszemy zapewnienie o zmniejszeniu publicznych ciężarów. Te, które bezpośrednio płacący podatki znoszą, musiały nypierwej zwrócić bacność W. K. Mości. Nieszczęsny podział podatków gruntowych bardziej ich ieszcze dotyka. W. K. Mość chcesz zapobiedz i temu nadużyciu. Tak sobie życzymy równego podziału tych podatków iak ich zmniejszeniu. N. Panie! Ostatnie wyrazy mowy W. K. Mości mocno nas poruszyły. W. K. Mość życzysz Sobie dla tego iedynie dłuższego życia, abys szczęście nasze bardziej zabezpieczył. N. Panie! czułe to życzenie zajmnie serce każdego Francuza, wysłuchają ie Nieba. Bogdaybyśmy widzieli instytucie nasze utwierdzające się i rozwiające pod ręką dostojnego ich założyciela! Bogdaybyśmy pod Jego oycowską władzą używać mogli długiego dobra, które nam taż władza nadała i rozszerza! — Król dał na adres ten następującą odpowiedź: »Poruszony głęboko, przyjmuję świadectwo sposobu myślenia Izby Parów; z prawdziwem udowolnieniem widzę iedność zasad waszych z Moimi. Mówiłem iuż i powtarzam ieszcze: Jeżeli życzyć sobie przedłużenia życia, to tylko dla tego, aby utwierdzić mocniej ustanowy, które nadałem Mojemu Ludowi. Cokolwiek zaś zrządzi Opatrzność; niezapominamy nigdy na zasady publicznego naszego prawa: »We Francyi Król nigdy nie umiera.«

Tegoż samego dnia słuchała Izba Parów, iako naywyższy Sąd, zdania sprawy Margrabiego de Pastoret, iednego z Kommissarzy instrukcyjnych względem spisku z d. 19. Sierpnia. Zdanie to sprawy zabrało 5 godzin, treści iego nieogłoszono bynaymniej. Sąd ten odprawi ieszcze kilka posiedzeń, aby zdawca sprawy ukończyć mógł swoje przełożenie.

W ł o c h y.

Z Neapolu d. 15. Grudnia. — Xiążę Kalabrii terazniejszy Rejent Państwa, wydał dziś następującą Odezwę:

»Ludy naykochańszel Odiechał iuż za przyzwoleniem Parlamentu Nayiaśniejszy moy Oyciec na Kongres do Laybachu, dokąd go zaprosili sprzymierzeni i tamże zgromadzeni Mo-

narchowie. Dobry nasz Król i Oyciec, iako wyraził w własnem swoim głosie i Poselstwie udzielonem Parlamentowi d. 10. Grudnia, nie wahał się bynaymniej podiać. dla sprawy Narodu daleką i uciążliwą podróż w tak przykrej porze roku, oraz w wieku tak podeszłym i przy tyle osłabionem zdrowiu. Jest przeto obowiązkiem naazym prosić Nieba iednomyślnie o utrzymanie naszego Nayiaśniejszego Pana i o udzielenie mu dzielney pomocy do owego wielkiego dzieła, któremu się poświęcił. Co do mnie, pozostanę wśród Was iako Rejent Państwa, i użycie wszystkiego, bym odpowiedział zaufaniu, które położył we mnie Naród i Król. Podwoję usiłowanie i troskliwość o dobro Wasze, i ściśle będę się trzymał drogi, którą mi wskazuje zaprzysiężona przez nas Konstytucya. Pochlebiam sobie atoli, że też i Wy słuchać będziecie głosu moiego, będącego głosem Konstytucyi. Tem większa jest tego potrzeba, ponieważ rostopnem uniarkowanem i stałem postępowaniem, nadać musicie tęgości zasadom, podług których Król, moy dostojny Oyciec, przewodzić będzie sprawie niepodległości narodowej na Kongresie Laybachskim; ponieważ rzeczywistościami przekonać świat macie; że wolność Wasza tak wspaniałomyślnie ustalona przez Króla, nietylko nie iest wcale niebezpieczną, ale że i towarzyskie układy nasze tem mocniej utrwalają tron, spierając go na miłości Ludów. Bądźcie przeto zarówno zgodni w obronie praw Waszych i posłuszni Władzom Konstytucyynym; duch niezgody, któryby Was tylko osłabiał niechay nie ma u Was przytułku. Twórzmy iedno ciało, któreby tęgością swoją wzniecało poważanie i umieściło nas w rzędzie pierwszych Narodów.«

N i e m c y.

Dalszy ciąg nowej Konstytucyi W. Xięstwa Heskiego: Art. 58. Członek Izby pierwszej nie może być wybrany po Izby drugiej. 59. Wszystkie wybory trwać będą na lat sześć; lecz niewolno po upłynieniu tego czasu obranego wybierać na przyszłe sześć lat. — Potenczas wybor nowych Deputowanych na resztę 6 lat będzie miał miejsce: 1.) Gdy Deputowany umrze, lub stanie się niezdolnym; 2.) gdy wybrany żrzece się wyboru; co tylko wtenczas będzie mógł uczynić; gdy lekarze zaświadczą iego chorobę, lub podług świadectwa przełożonych Władz osobista obecność wybranego istotnie potrzebną iest w domu. Urzędnicy Państwa ulegać będą także temu prawidłu, iezeli im dozwolone będzie czasowe oddalenie. Zmiany w opłaceniu podatków lub

stosunków służby podczas trwania seymu, nie mają przeszkadzać urzędnikom, do znaydywania się na tym Seymie wyiawszy oddalenie ze służby, zawieszenie od urzędu i piacy, utrata urzędu, lub zawieszenie prawa obywatelstwa Państwa. 60. Kto, iako Członek iedney lub drugiey Izby chce bydź na Seymie, powinien bydź wolny od przestępstw i przewinień nietylko do niższej Policji należących; lecz taki, który inaczej w sądzie nie stawał, iak dla zupełnego siebie uwolnienia. 61. Tak w pierwszej iak drugiey Izbie nie można dać prawnego głosu swego przez zastępcę, lub przyjmować instrukcyje na głos drugiego; atoli w przypadku, gdyby Magnat, niemógł znaydować się z powodu małoletności lub kurateli, zastąpi go krewny po oycu trudniący się opieką lub kuratelą, dopuczciwszy, że ten zupełnie iest do tego usposobiony w każdym względzie. Magnat, ma mieć prawo, aby zastąpił go naybliższy krewny po oycu należycie usposobiony na Seymie tym w takich nawet przypadkach, gdyby mu przeszkadzały powody usprawiedliwiające go także w drugiey Izbie, jeżeli powody te pierwsza Izba uznała za dostateczne. Prawo służyć ma pod temi samemi warunkami głowie rodziny Baronów Riedeselskich; atoli taki zastępca nie może działać podług instrukcyi, a tem bardziey nie może mieć więcey głosów iak ten, którego własne iego prawo upoważnia. 62. Członki naszey tajney rady Ministrów i mianowani Kommissarze Seymowi będą mieli wolny wstęp do obu Izb bez głosu. 63. Prawo zwołania Stanów przynależy tylko W. Xięciu, może on Zgromadzenie Stanów odroczyć, rozwiązać i zamknąć. Istotnę zebranie się Stanów bez zwołania, po zakończeniu, odroczeniu i rozpuczeniu iest przeciwko prawu i kary godne. 64. W. Xiąże zwoła Stany przynajmniej co lat trzy. W przypadku rozpuczenia zwoła on w ciągu 6 miesięcy nowe Zgromadzenie Stanów. 65. W przypadku rozpuczenia ustają wszystkie prawa z wyborów poprzedzających i dla nowego zebrania Stanów muszą bydź nowe wybory. Przy wyborach tych, pierwey wybrani mogą bydź na nowo wybranymi. 66. Stany, tylko temi zatrudnią się sprawami, które zakresła im następne artykuły. Przystąpienie tego prawa uważać należy tak, iak dowolne zebranie się. 67. Bez zezwolenia Stanów niebędzie nałożony ani wybrany żaden stały podatek. Prawo skarbowe, ukła-

dane zawsze na lat trzy, przełożone ma bydź nappierwéy drugiey Izbie, która naradziwszy się pierwéy i ściśle przez wydziały z pierwszą Izba wyda swą uchwałę. Uchwały drugiey Izby pierwsza nie może tylko całkowiec przyjąć lub odrzucić, w razie ostatnim, prawo skarbowe roztrząsane będzie na zgromadzeniu obu Izb pod przewodnictwem Prezesa pierwszey Izby a uchwałę stanowić będzie większość głosów. 68. Żadna Izba nie może wiązać przywoleń do warunków wypełnienia oznaczonych żądań. Obiedwie Izby upoważnione są do żądania nietylko wykazu dokładnego potrzeb Państwa, ale także objaśnień względem użycia przednie dozwoionych summ. Podatki iak dalece oznaczone zostały nie dla przemiiającego i już osiągnionego celu, mają bydź ieszcze przez miesiący 6 pobierane po upłynieniu dozwołonego czasu, jeżeli rozpuszczone zostały Stany zgromadzone zanim przyszło do skutku prawo skarbowe, lub gdy narady Stanów przedłużają się; atoli te sześć miesięcy wrachowane będą do nowej epoki opłacania podatków.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

K r a k ó w.

Z Krakowa d. 3. Stycznia. — Na 11tém posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiej d. 16. z. m. JW. Reprezentant Kozłowski z powodu zniesionego w kraju tutejszym Moratorium, czytał projekt do ustawy rozwijającej Art. 11. Kod. Cyw. co do poszukiwania summ przez zagranicznych obywateli lub dwóch kraioowych na obywatelach kraju tutejszego; projekt ten dla udzielenia inicjatywy odesłano do Senatu.

JW. Reprezentant Siemoński wniósł projekt postanowienia podatku od pobieranych z Skarbu pensy i dołączył wyrachowanie w porządku oznaczenia ilości tego podatku biorąc minimum 100 od 1000. Zł. Pol. pensy, zachowując daley progressyją arytmetyczną. Projekt ten Izba Prawodawcza Senatowi przesała postanowiła. Przytem JW. Reprezentant Siemoński odczytał Izbie Prawodawczej Reskrypt przez Trzech Najiaśniejszych kray ten protegujących Monarchów dnia 21. Maia 1817 roku wydany, zaręczający wyłączne prawo Reprezentacyi w stanowieniu budżetu.

(*Dokończenia posiedzenia nastąpi.*)